

Den Boer Groenprojecten
www.denboergroen.nl

Jaarverslag CO2 prestatieladder over 2016

Criteria	Conform niveau 3 op de CO2-prestatieladder 3.0
Opgesteld door	Larissa den Boer, Hank Wijnbergen en Marco Vermeulen
Opgesteld op	27-03-2017

Inhoudsopgave

1	INLEIDING EN VERANTWOORDING	3
1.1.	BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE	3
1.2.	MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD Ondernemen	3
1.3.	BASISJAAR EN RAPPORTAGE	3
1.4.	AFBAKENING.....	4
1.5.	UITSLUITINGEN.....	4
2	INVALSHOEK A	5
2.1.	DIRECTE EN INDIRECTE GHG-EMISSIES	5
2.2.	TOEKOMST	5
2.3.	SIGNIFICANTE VERANDERINGEN	6
2.4.	KWANTIFICERINGSMETHODEN	8
2.5.	PROJECTEN MET GUNNINGSVOORDEEL	8
2.6.	VERDELING EMISSIES	8
3	INVALSHOEK B	9
3.1.	DOELSTELLINGEN	9
3.2.	SUBDOELSTELLINGEN	9
4	INVALSHOEK C	15
4.1.	COMMUNICATIEPLAN	15
4.2.	COMMUNICATIE	16
4.3.	OVERZICHT BELANGHEBBENDEN.....	17
4.4.	UITVOERING	17
4.4.1.	<i>Actieve deelname in werkgroepen.....</i>	<i>18</i>
4.5.	GESPREKKEN MET OVERHEIDSORGANEN	18
5	INVALSHOEK D.....	19
5.1.	ONDERZOEK NAAR SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	19
5.1.1.	<i>Initiatieven besproken in het management</i>	<i>20</i>
5.1.2.	<i>Keuze voor actieve deelname</i>	<i>20</i>
5.1.3.	<i>Voortgang.....</i>	<i>20</i>

1 Inleiding en verantwoording

Den Boer Groenprojecten levert (direct en/of indirect) producten en diensten aan de overheid. Sinds 1 december 2009 hanteert ProRail de door haar zelf ontwikkelde CO₂-prestatieladder bij het selecteren van haar leveranciers. Rijkswaterstaat hanteert de CO₂-Prestatieladder vanaf 1 januari 2013 op alle Grond-Weg- en Waterbouw aanbestedingen. Met deze CO₂-prestatieladder worden leveranciers uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂ uitstoot te kennen en te verminderen. Hoe meer een bedrijf zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning van een opdracht.

De CO₂-Prestatieladder kent 4 invalshoeken:

- Inzicht (het opstellen van een onomstreden CO₂ footprint volgens de ISO 14064-1 norm).
- CO₂ reductie (de ambitie van het bedrijf om de uitstoot te verminderen).
- Transparantie (de wijze waarop een bedrijf intern en extern communiceert over haar CO₂ footprint en reductiedoelstellingen).
- Deelname aan initiatieven (in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in 5 niveaus, hoe hoger het niveau per invalshoek, hoe meer punten het bedrijf kan vergaren en uiteindelijk des te meer gunningvoordeel het bedrijf ontvangt. Een certificerende instantie zal de activiteiten beoordelen en het niveau van het CO₂ bewust-certificaat te bepalen. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle onderdelen A t/m D van de ladder.

In dit rapport wordt de voortgang van Den Boer Groenprojecten over 2016 besproken. De CO₂ voetafdruk geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen: de GHG emissies. Daarnaast geeft het inzicht in de herkomst van deze emissies met een verdeling naar directe en indirecte GHG emissies (respectievelijk scope 1 en scope 2).

1.1. Beschrijving van de organisatie

J.L. den Boer kwam in 1979 van de land en tuinbouwschool en is gaan werken bij de gemeente Rotterdam. Tien jaar lang is J.L. den Boer hier werkzaam geweest en in de begin periode ontstond een sterke drang een onderneming te starten. Na tien jaar waren deze gevoelens wat weggeëbd en is J.L. den Boer het bedrijfsleven ingegaan. Tijdens deze periode kwam het ondernemersgevoel echter weer sterk naar boven wat resulteerde in een VOF in 1996. In 2003 is besloten verder te gaan als de eenmanszaak Den Boer Groentechnieken. In de periode tot aan eind 2004 is het personeelsbestand uitgebreid tot zo'n acht medewerkers en beschikken zij over een modern wagen en machinepark.

De werkzaamheden omvatten vooral het aanleggen, onderhouden en renoveren van tuinen, plantsoenen en sportvelden alsmede het rooien, snoeien (ver)planten van bomen in opdracht van gemeenten en bedrijven. Ook in de particuliere sector is Den Boer Groenprojecten actief, met name op het gebied van de aanleg van tuinen.

1.2. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

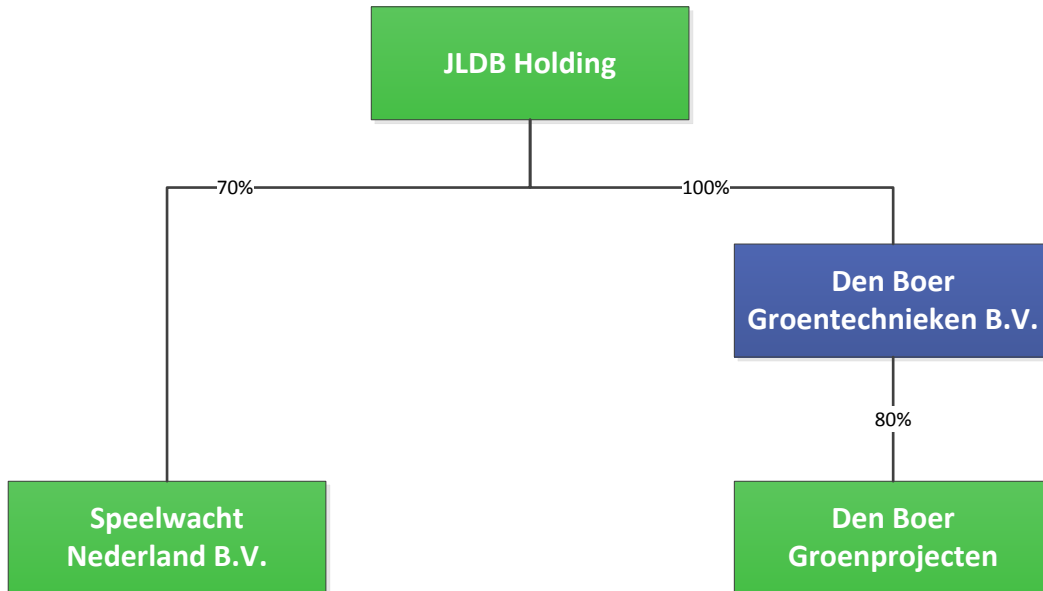
Dit staat bij ons hoog in het vaandel. Verantwoord omgaan met ruimte, grond en hulpstoffen. Zo hoogwaardig mogelijk hergebruiken van materialen. Zorg voor mens en milieu. Sinds 2014 zijn wij ook gecertificeerd door EBN Certification voor de MVO Wijzer.

1.3. Basisjaar en rapportage

Voor Den Boer Groenprojecten is dit de tweede maal dat een emissie-inventaris volgens het GHG-protocol wordt opgesteld. Dit rapport betreft het jaar 2016. Het basisjaar blijft 2014.

1.4. Afbakening

In hoofdstuk 3 van het GHG protocol worden twee methodes beschreven waarop de “organizational boundary” kan worden bepaald, de aandelen methode (equity share approach) en de aansturingmethode (control approach). Onderstaand wordt de juridische entiteit genoemd die als boundary geldt voor het berekenen van de CO₂-footprint van Den Boer Groenprojecten en Speelwacht B.V., de bijbehorende CO₂-reductiedoelstellingen en ook als naam zal worden gebruikt op het CO₂-bewust certificaat.

Dat wil zeggen dat alle werkzaamheden die Den Boer Groenprojecten verricht, zoals ook ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder de naam Den Boer Groenprojecten alsmede van de zusteronderneming Speelwacht Nederland BV. De daarbij behorende CO₂-uitstoot zal als input worden gebruikt voor het berekenen van de CO₂-footprint. Onderstaand volgt verdere toelichting op deze boundary volgens de aandelen methode;

- Den Boer Groenprojecten heeft alleen aandelen van het eigen bedrijf;
- Den Boer Groenprojecten is geen onderdeel van een joint venture;
- Den Boer Groenprojecten heeft geen samenwerking met andere bedrijven waarvan zij ook aandelen bezit;
- Den Boer Groenprojecten heeft geen franchise activiteiten;
- Den Boer Groenprojecten is A-leverancier van Speelwacht Nederland BV;
- Den Boer Groenprojecten is geen A-leverancier die tevens concern-aanbieder is.

1.5. Uitsluitingen

In deze inventarisatie van CO₂-emissies zijn verder geen activiteiten uitgesloten, uitgezonderd de verbruiken als gevolg van:

- airco's (hier is nog geen koudemiddel bijgevuld);
- smeeroelien (er is een overzicht gemaakt van smeeroelien. Deze zijn over het algemeen BIO logisch waardoor er geen CO₂ uitstoot is. Overige olieën worden dusdanig weinig gebruikt dat dit niet relevant is)

Betreffende verbruiken zijn dusdanig laag dat deze ten aanzien van de totale CO₂ emissie niet relevant zijn (< 0,5 %)

2 INVALSHOEK A

2.1. Directe en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende GHG emissies toegelicht. De directe en indirecte GHG emissie van Den Boer Groenprojecten zijn weergegeven in tabel 1. Daarnaast is in tabel 2 een overzicht weergegeven van de uitstoot van de afgelopen jaren en is dit in tabel 3 gedaan op basis van relatieve cijfers.

Opmerking

Verbranding van biomassa vond niet plaats bij Den Boer Groenprojecten in 2016. Er heeft geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaats gevonden bij Den Boer Groenprojecten en er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG protocol. Binnen Den Boer Groenprojecten zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO2 footprint hebben dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO2 footprint.

2.2. Toekomst

De emissie in het onderstaand overzicht is vastgesteld voor het jaar 2016. De verwachting is dat deze emissie in het komende jaar, 2017, zal stijgen. Dit komt omdat net als in 2016 de aard van de werkzaamheden veranderd. Er worden steeds meer werkzaamheden uitgevoerd waarbij machines gebruikt worden die diesel, benzine en gas verbruiken.

Wel zal, gezien de doelstellingen van Den Boer Groenprojecten, de CO2 uitstoot in 2020 als volgt gereduceerd zijn:

- Verbruik benzine 8%
- Verbruik diesel 10%
- Elektriciteitsverbruik 2%

2.3. Significante veranderingen

Dit rapport betreft het jaar 2016.

2016

Scope 1				
Brandstoffen				%
Aardgas voor verwarming	1.869 m3	3.527 KG CO2		0,71%
Mobiele werktuigen				
Diesel (wagenpark)	49.740 liter	160.659 KG CO2		32,40%
Diesel (machines)	90.446 liter	292.139 KG CO2		58,91%
Benzine	3.844 liter	10.532 KG CO2		2,12%
Aspen	6.260 liter	13.459 KG CO2		2,71%
LPG	4.865 liter	8.786 KG CO2		1,77%
		Subtotaal	489.103 KG CO2	98,62%
Scope 2				
Elektriciteit				
Ingekochte elektriciteit	12.975 kWh	6.825 KG CO2		1,38%
		Subtotaal	6.825 KG CO2	1,38%
Totaal				
		Totaal	495.927 KG CO2	
		Compensatie	0 KG CO2	
		Netto CO2-uitstoot	495.927 KG CO2	

Tabel 1

	2016	2015	2014		2016	2015	2014
Scope 1	Basisjaar						
Brandstoffen							
Aardgas voor verwarming	3.527	2.724	3.201	KG CO2	10%	-15%	0%
Mobiele werktuigen							
Diesel (wagenpark)	160.659	135.812	108.416	KG CO2	48%	25%	0%
Diesel (machines)	292.139	246.756	197.140	KG CO2	48%	25%	0%
Bezine	10.532	10.352	10.567	KG CO2	0%	-2%	0%
Aspen	13.459	13.584	13.668	KG CO2	-2%	-1%	0%
LPG	8.786	1.523	0	KG CO2			
Subtotaal	489.103	410.752	332.993	KG CO2	47%	23%	0%
Scope 2							
Elektriciteit							
Ingekochte elektriciteit	6.825	4.912	4.859	KG CO2	40%	1%	0%
Subtotaal	6.825	4.912	4.859	KG CO2	40%	1%	0%
Totaal							
Totaal	495.927	415.664	337.852	KG CO2	47%	23%	0%
Compensatie	0	0	0	KG CO2			
Netto CO2-uitstoot	495.927	415.664	337.852	KG CO2	47%	23%	0%

Tabel 2

	2014	2015	2016
Omzet	€ 5.703.223	€ 5.525.872	€ 6.729.961
FTE	31	43	35
Aantal ingeleende FTE	11	20	36
Omzet per FTE	135.791	87.712	94.257
Absolute CO2 uitstoot (kg CO2)	337.852	415.664	495.927
Omzet per FTE	2,49	4,74	5,26
Verandering (%)		90%	111%
FTE	8.044,10	6.597,84	6.945,76
Verandering (%)		-18%	-14%
Omzet	0,059238785	0,075221431	0,073689489
Verandering (%)		27%	24%

Tabel 3

Op grond van het energiebeleid en de bijbehorende communicatie, interne audit en het monitoren van de energieprestaties zien wij dat het bewustzijn is vergroot bij de medewerkers. Toch is de CO2 uitstoot toegenomen tov 2014. Dit komt met name omdat de werkzaamheden meer en meer veranderen. Waar in 2014 de werkzaamheden veelal uit schoffelen bestond, bestaat dit nu met name uit machinale uren. Hierdoor wordt er veel meer diesel verbruikt.

2.4. Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO2 uitstoot is gebruik gemaakt van een voor Den Boer Groenprojecten op maat gemaakt model.

In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO2 uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het basisjaar. Voor de inventarisatie van de CO2 uitstoot van Den Boer Groenprojecten over het jaar 2016 zijn de emissiefactoren van <http://co2emissiefactoren.nl/>. In het energie meetplan van Den Boer Groenprojecten wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waardes. Nagenoeg alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO2 footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering.

2.5. Projecten met gunningsvoordeel

Van komende, lopende en opgeleverde projecten waarop gunningsvoordeel is verkregen in relatie tot de CO2-prestatieladder, wordt de CO2-emissie gerapporteerd en geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan worden reductiedoelstellingen en –maatregelen vastgesteld, welke integraal worden opgenomen in de verschillende plannen en rapportages.

Komende projecten (aanbestedings -/gunningsfase)

- Geen

Lopende projecten (uitvoeringsfase)

- Integraal onderhoudscontract Krimpen ad IJssel
- Gemeente Rotterdam

Opgeleverde projecten (nazorgfase)

- Geen

2.6. Verdeling emissies

Kantoor (1%)

Ingekochte elektriciteit 50%	6.487 kWh	3.412 KG CO2
Aardgas voor verwarming 50%	935 m3	1.763 KG CO2

Projecten (99%)

Ingekochte elektriciteit 50%	6.487 kWh	3.412 KG CO2
Aardgas voor verwarming 50%	935 m3	1.763 KG CO2
Diesel (wagenpark)	49.740 liter	160.659 KG CO2
Diesel (machines)	90.446 liter	292.139 KG CO2
Bezine	3.844 liter	10.532 KG CO2
Aspen	6.260 liter	13.459 KG CO2
LPG	4.865 liter	8.786 KG CO2

3 INVALSHOEK B

In dit document worden de scope 1 & 2 CO2 reductiedoelstelling van Den Boer Groenprojecten gepresenteerd. Voorafgaand hieraan is de CO2 footprint opgesteld voor scope 1 & 2 volgens eisen zoals gesteld in ISO14064-1 en het GHG Protocol. Onderstaand worden de doelstellingen gepresenteerd. In hoofdstuk 3.2 worden deze doelstellingen opgesplitst in subdoelstellingen. Alle maatregelen die worden getroffen om deze subdoelstelling te behalen worden hier genoemd. De doelstellingen zijn opgesteld in over met, en goedkeuring van, het management. De (sub)doelstellingen en maatregelen worden elk jaar gereviewed.

3.1. Doelstellingen

Scope 1 & 2 doelstellingen Den Boer Groenprojecten;

**Den Boer Groenprojecten wil in 2020 ten opzichte van 2014
10% minder CO2 uitstoten.***

*Deze doelstellingen zijn gerelateerd aan het aantal FTE en omzet.

3.2. Subdoelstellingen

Elke doelstelling wordt in dit hoofdstuk verder gespecificeerd. Tevens wordt er tweemaal per jaar een review uitgevoerd m.b.t. de CO2- reductiedoelstellingen. Tijdens deze audits worden alle genoemde maatregelen gecheckt aan de hand van constatering en Kritische Prestatie Indicatoren. Dit document beschrijft deze review over 2016. Laatste review dateert van 27 maart 2017 door Jan en Larissa den Boer.

**Den Boer Groenprojecten reduceert het energieverbruik
per 31-12-2020 van kantoren met 2,0% tov 2014**

Actie 1:	Economische haalbaarheids- en definitieonderzoek groene stroom uitvoeren
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Nazoeken op internet en budget vrijmaken.
KPI:	Per 31/06/2016 groene stroom afnemen bij Hollandse Wind
Status:	
20-04-2015	Diverse offertes worden opgevraagd. Op dit moment nog geen keuze gemaakt.
22-10-2015	Er kan geen gebruik worden gemaakt van groene energie omdat we te weinig verbruik hebben.
29-03-2016	Opm. 25-05-2016 offerte is aangevraagd en zsm opdracht voor gegeven.
27-03-2017	Het omvormen van de meter van groot naar klein verbruik is ingepland. Vervolgens wordt zsm opdracht geven voor de offerte voor groene stroom.

Actie 2:	Ideeënbus maken en ophangen zodat medewerkers ideeën kunnen bespreken.
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Budget wordt waar nodig vrijgemaakt en middels kennisdelingsoverleg worden zaken besproken
KPI:	5 tal ideeën in de ideeënbus per jaar
Status:	
20-04-2015	De ideeënbus is gemaakt en tijdens kennisdeling is besproken dat medewerkers ideeën kunnen aandragen. Tevens is in het management besproken welke besparingen mogelijk uitgevoerd kunnen worden op 03-03-2015
22-10-2015	Ideeënbus is opgehangen. Er zijn nog geen concrete ideeën
29-03-2016	Ideeënbus is opgehangen. Er zijn nog geen concrete ideeën
27-03-2017	Ideeënbus is opgehangen. Er zijn nog geen concrete ideeën

Actie 3:	Elkaar herinneren en controleren op bewust omgaan met energie
Verantwoordelijke:	Iedereen
Middelen:	Tijd
KPI:	Minimaal 2 bijeenkomsten mbt bewustzijn uitvoeren.
Status:	
20-04-2015	Er zijn diverse kennisdelingen geweest waardoor medewerkers continu gewezen worden op belang
22-10-2015	Er zijn diverse kennisdelingen geweest waardoor medewerkers continu gewezen worden op belang
29-03-2016	Er zijn diverse kennisdelingen geweest waardoor medewerkers continu gewezen worden op belang
27-03-2017	Er zijn diverse kennisdelingen geweest waardoor medewerkers continu gewezen worden op belang

Actie 4:	Plaatsen lichtkoepels
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Budget
KPI:	In 2016 uitvoeren
Status:	
29-03-2016	2-05-2016 uitgevoerd.
27-03-2017	Afgerond. Lichtkoepels zijn behouden bij de verbouwing, er zijn extra koepels aangebracht in de werkplaats.

Actie 5:	Vervangen verlichting door LED verlichting
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Budget
KPI:	In 2016 uitvoeren
Status:	
30-11-2017	Afgerond. Bij de verbouwing zijn alle lampen die veel gebruikt worden vervangen (kantoor, kantine, keuken en werkplaats)

Den Boer Groenprojecten reduceert het benzineverbruik per 31-12-2020 met 8% tov 2014

Actie 1:	Personeel in bezit van een groot rijbewijs de cursus 'Het Nieuwe Rijden' laten volgen
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Budget wordt vrijgemaakt en medewerkers worden ingepland
KPI:	In 2015 cursus laten volgen. Begin 2016 de instructiefilm HNR laten zien
Status:	
20-04-2015	Alle medewerkers met groot-rijbewijs en een aantal andere medewerkers worden geïnventariseerd en eind 2015 ingepland.
22-10-2015	Niet behaald cursus is nog niet uitgevoerd.
29-03-2016	Cursus en film nog niet uitgevoerd. Opm. 2-05-2016 Instructiefilm laten zien en behandeld tijdens kennisdeling
27-03-2017	Het nieuwe draaien is uitgevoerd op 23 maart 2017. Deze cursus is gevolgd door 10 medewerkers en is gegeven door Collé.

Actie 2:	Personeel instrueren en controleren op het onnodig stationair draaien;
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Onderwerp opnemen in agenda kennisdeling
KPI:	Max 2 opmerkingen op het WPI in 2016
Status:	
20-04-2015	Kennisdeling is gehouden op 27 maart 2015, wordt herhaald Q3 2015, is tevens interne communicatie.
22-10-2015	Nog niet specifiek besproken tijdens kennisdeling
29-03-2016	Nog geen opmerkingen
27-03-2017	Ingepland voor kennisdeling 1-5-2017

Actie 3:	Personeel instrueren en controleren op het niet lang warm draaien;
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Onderwerp opnemen in agenda kennisdeling
KPI:	Max 2 opmerkingen op het WPI in 2016
Status:	
20-04-2015	Kennisdeling is gehouden op 27 maart 2015, wordt herhaald Q3 2015, is tevens interne communicatie.
22-10-2015	Nog niet specifiek besproken tijdens kennisdeling
29-03-2016	Nog geen opmerkingen
27-03-2017	Besproken tijdens kennisdeling op 12-12-2016

Actie 4:	Verbruik van de autos controleren. Verwachting 1% reductie per 31-12-2017.;
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Toevoegen middel aan olie tbv lager verbruik
KPI:	In 2016 verbruik analyseren.
Status:	
20-04-2015	Op dit moment wordt het getest op de auto van Vincent. Vooralnog lijkt het verbruik terug te lopen van 5.6 naar 5.4 gemiddeld. Dit is echter over een korte periode en men moet het nog afwachten.
22-10-2015	
29-03-2016	Nog geen correcte data. Opm. 25-05-2016 Verbruik in kaart gebracht. Per 30-06-2016 ook kilometerstanden door geven.
27-03-2017	Het verbruik lijkt na enige tijd niet terug te lopen.

Actie 5:	Bij vervanging materieel optie elektrisch overwegen
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Budget
KPI:	Verwachting 5% reductie per 31-12-2020 door meerdere elektrische machines/ autos
Status:	
20-04-2015	Er zijn diverse machines vervangen voor elektrische
22-10-2015	Er zijn diverse machines vervangen voor elektrische
29-03-2016	Er zijn diverse machines vervangen voor elektrische. Er zijn nog geen elektrische autos aangeschaft.
27-03-2017	Er zijn diverse machines vervangen voor elektrische. Er zijn nog geen elektrische auto's aangeschaft.

Actie 6:	Nieuwe filterinstallatie installeren
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Budget
KPI:	Verwachting 3% minder brand stofverbruik volgens fabrieksopgave
Status:	
29-03-2016	Opm. 25-05-2016 nieuwe filterinstallatie geïnstalleerd op Stihl machines
27-03-2017	Geen opmerkingen

Den Boer Groenprojecten reduceert het dieselverbruik per 31-12-2020 met 10% tov 2014

Actie 1:	Personeel instrueren en controleren op het onnodig stationair draaien;
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Onderwerp opnemen in agenda kennisdeling
KPI:	Max 2 opmerkingen op het WPI in 2016
Status:	
20-04-2015	Kennisdeling is gehouden op 27 maart 2015, wordt herhaald Q3 2015, is tevens interne communicatie.
22-10-2015	Nog niet specifiek besproken tijdens kennisdeling
29-03-2016	Nog geen opmerkingen
27-03-2017	Besproken tijdens kennisdeling op 12-12-2016 voor versnipperaars. Ingepland voor kennisdeling 1-5-2017

Actie 2:	Personeel instrueren en controleren op het niet lang warm draaien;
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Onderwerp opnemen in agenda kennisdeling
KPI:	Max 2 opmerkingen op het WPI in 2016
Status:	
20-04-2015	Kennisdeling is gehouden op 27 maart 2015, wordt herhaald Q3 2015, is tevens interne communicatie.
22-10-2015	Nog niet specifiek besproken tijdens kennisdeling
29-03-2016	Nog geen opmerkingen
27-03-2017	Besproken tijdens kennisdeling op 12-12-2016

Actie 3:	Metten van het verbruik en veel verbruikende machines aanpakken
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	
KPI:	Door efficiëntere rijroutes, carpoolen etc 3% reductie per 31-12-2017
Status:	
20-04-2015	Medewerkers tanken alleen nog met de tag en worden geïnstrueerd dat er bewust wordt getankt met de tag. Dus een auto per tag en machines apart. Tevens worden de gegevens eenmaal per maand uitgelezen
22-10-2015	
29-03-2016	Het blijkt dat de Belos een verbruik heeft van 100l per dag. Er is onderzocht of deze vervangen kan worden door elektra maar dit is nog niet mogelijk. Opm. 25-05-2016 Verbruik in kaart gebracht. Per 30-06-2016 ook kilometerstanden door geven. Maatregel tevens opgenomen in energiebeoordeling 2016.
27-03-2017	Nieuwe heetwatermachine Karcher is uitgevoerd met ecobranders. Het opwarmen van het heet water kan op twee manieren (dynamo of aggregaat). De Karcher is uitgevoerd met dynamo (meest zuinig). De snelheid van de trekker T6 is teruggebracht van 52 km naar 46 km. De veegwagen is uitgerust met een jacobs ladder en is daardoor zuiniger. Er is een afspraak ingepland met leverancier GPS modules

Actie 4:	Bij vervanging optie elektrisch overwegen
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Budget
KPI:	Verwachting 5% reductie per 31-12-2020 door meerdere elektrische auto's In 2016 min. 1 elektrische auto aanschaffen.
Status:	
20-04-2015	Er worden reeds diverse elektrisch aangedreven machines ingezet. Deze zijn echter al in 2014 aangeschaft en reductie is op dit moment nog niet te meten.
22-10-2015	Er zijn nog geen machines / autos vervangen tbv eleketrische machines/ autos omdat deze nog niet voldoende capaciteit hebben
29-03-2016	Er is onderzocht of BELOS vervangen kan worden door elektra maar dit is nog niet mogelijk van wege capaciteit.
27-03-2017	2 elektrische auto's aangeschaft (1 voor Belos) en 1 hybride

Actie 5:	Ander soort diesel te gebruiken (TRAX)
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Budget
KPI:	Verwachting 3,7% reductie per 31-12-2017 door gebruik Traxx
Status:	
20-04-2015	Op dit moment wordt nog gebruik gemaakt van de standaard EN590 diesel
22-10-2015	Nog niet gebruikt
29-03-2016	Nog niet gebruikt
27-03-2017	Offerte aangevraagd bij Schouten

Actie 6:	Zorgen voor een goede bandenspanning.
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	TD controleert continu de banden spanning.
KPI:	De juiste banden spanning kan 2% brandstof besparing opleveren
Status:	
29-03-2016	Registratie van bij gaan houden
27-03-2017	Bij het doorgeven van de kilometerstanden is de bandenspanning gecontroleerd

Actie 7:	Bij vervangen van bedrijfsauto's zal er worden onderzocht, of het rendabel is om over te stappen op een milieuvriendelijker variant.
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Verwachting afhankelijk van mogelijkheden
KPI:	
Status:	
29-03-2016	
27-03-2017	Wordt bij iedere aankoop meegenomen in de overwegingen

Actie 8:	Aandacht bij planning om geen onnodige kilometers te rijden
Verantwoordelijke:	Directie
Middelen:	Verwachting afhankelijk van mogelijkheden
KPI:	
Status:	
29-03-2016	
27-03-2017	

4 INVALSHOEK C

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke momenten wordt gecommuniceerd omtrent het CO2 reductiesysteem van Den Boer Groenprojecten.

4.1. Communicatieplan

Intern				
Verantwoordelijke?	Waarom?	Hoe?	Wanneer?	Onderwerpen
L. de Boer	3.C.2	Personeelsoverleg	Q1 en Q3 van het jaar	<ul style="list-style-type: none"> • CO2 footprint • CO2 reductiedoelstellingen, subdoelstellingen & maatregelen • Mogelijkheden voor individuele bijdrage, huidig energiegebruik en trends binnen het bedrijf. • CO2 reductietips

Extern				
Verantwoordelijke?	Waarom?	Hoe?	Wanneer?	Onderwerpen
L. de Boer	3.C.2	Jaarverslag op de website publiceren	Q1 van het jaar	<ul style="list-style-type: none"> • CO2 footprint • CO2 reductiedoelstellingen, subdoelstellingen & maatregelen • Mogelijkheden voor individuele bijdrage, huidig energiegebruik en trends binnen het bedrijf.

4.2. Communicatie

Op de website van Den Boer Groenprojecten is een dynamische pagina ingericht. Deze wordt bijgehouden omtrent de verplichte gedocumenteerde informatie van het CO₂ managementsysteem. Op de website van SKAO zijn ook de verplichte documenten in pdf formaat geplaatst. De website van Den Boer Groenprojecten is bereikbaar via de zoektermen “Den Boer Groenprojecten” en “CO₂-prestatieladder” of “CO₂ beleid”

Op de apart ingerichte pagina op de website bevindt zich gedocumenteerde informatie over:

Jaarverslag met daarin

- 3.B.1 CO₂ reductiedoelstellingen voor scope 1 & 2 emissies inclusief plan van aanpak
- 3.C.1 Extern communicatie omtrent CO₂ footprint (scope 1 en 2), kwalitatieve reductiedoelstellingen en maatregelen op projecten
- 1.D.1, 1.D.2 en 3.D.1 Sector en keteninitiatief

Op de website van SKAO is onderstaande gedocumenteerde informatie geplaatst en te downloaden als PDF:

- Jaarverslag

De gedocumenteerde informatie is via een duidelijke verwijzing en link te vinden op de SKAO website. Deze gedocumenteerde informatie blijft op het internet beschikbaar tenminste gedurende de looptijd van het certificaat, met een minimum van twee jaar. Indien er wijzigingen zijn doorgevoerd m.b.t. de gedocumenteerde informatie zal de website binnen 4 weken na het gereed komen van de informatie worden bijgewerkt. Tevens staan op de website volledige kopieën van de geldende certificaten.

Voor het informeren van de verschillende doelgroepen, worden verschillende media ingezet. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen interne en externe communicatie.

Voor interne communicatie gebruikt men volgende media:

- Direct via kennisdelingen.
- Geschreven via berichten op papier en digitaal.

Tijdens de personeelsbijeenkomsten wordt de CO₂-uitstoot en de voortgang van de doelstellingen als onderdeel besproken en gedeeld met het voltallige personeel. Hiervan wordt een verslag gemaakt. Onderwerpen die besproken worden zijn;

2x per jaar;

- Het geformuleerd energiebeleid.
- De huidige status van de gerealiseerde CO₂-emissie en energieverbruik.
- De geformuleerde doelstellingen op het gebied van energie en CO₂-reductie.
- Voortgang ten opzichte van de doelstellingen.
- Reductiemogelijkheden, zowel bedrijfsbreed als op project- en persoonlijk niveau.
- Projecten die zijn ingezet om reducties te realiseren.
- Trends van energieverbruik en CO₂-uitstoot.

Externe communicatie is afhankelijk van de doelgroep. De volgende media worden onderscheiden:

- Internet (www.denboergroen.nl)
- Actieve deelname en initiatie van werkgroepen.
- Gesprekken met externe belanghebbenden.

4.3. Overzicht belanghebbenden

Groep belanghebbenden	Wat betekent deze belanghebbende voor ons bedrijf? Wat is de link met ons CO2-reductiebeleid?
Intern	
Medewerkers	Werken aan energiebesparing en CO2-reductie is een taak van iedere medewerker van het bedrijf. Communicatie is een hulpmiddel voor overdracht van kennis en informatie. Omdat onze organisatie klein is zijn de lijnen kort.
Extern (partners die verbandhouden met de projectenportefeuille, die belang hebben bij de reductie van energie en verbruik en partners om mee samen te werken aan CO2-reductie)	
Klanten, afnemers, opdrachtgevers Leveranciers, onderaannemers Overheden en regelgevers Concurrenten, branchegenoten Directe omgeving locatie	De informatie die extern verstrekt wordt gaat met name over: <ul style="list-style-type: none"> • De CO2-footprint en trends in de CO2- emissie van zowel de gehele bedrijfsvoering, als de projecten. • Doelen, ambities en maatregelen ten aanzien van CO2-reductie. • Doorwerking naar de projecten. • Op welke manier externe belanghebbenden kunnen bijdragen aan de CO2-reductie van ons bedrijf. • Deelname aan initiatieven. • Voortgang en resultaten Wij zullen niet alleen eenzijdig communiceren, maar ook in gesprek gaan met belanghebbenden over onze inspanningen. Eventuele suggesties, opmerkingen en kritiek zijn welkom, aangezien wij daarvan leren. Samen kunnen we bovendien meer bereiken dan alleen.
Media	Via onze website informeren wij onze medewerkers, externe belanghebbenden en andere geïnteresseerden over onze inspanningen op het gebied van CO2-reductie.
Overig	De klanten waar wij de meeste projecten voor uitvoeren (Gemeentes) kennen wij al jaren. Wij spreken hen regelmatig, in het kader van nieuwe of lopende projecten.

4.4. Uitvoering

In dit hoofdstuk wordt de uitvoering van de communicatie beschreven. Verantwoordelijk voor de algehele communicatie is de heer J. den Boer (CO2 verantwoordelijke/ KAM coördinator).

Een maal per jaar wordt het volgende getoetst en vastgesteld middels de directiebeoordeling:

- Energiebeleid.
- Energiereductiebeleid.
- CO₂-reductie doelstelling.

Ieder jaar wordt de volgende informatie geactualiseerd (verantwoordelijk: CO2 verantwoordelijke):

- CO2-prestatieresultaten scope 1 en 2.
- Voortgang resultaten versus doelstellingen.
- Diverse lopende projecten en initiatieven om CO₂-uitstoot te reduceren.
- Jaarverslag

4.4.1. Actieve deelname in werkgroepen

Binnen de maatschappelijke omgeving waarin de organisatie opereert, zijn er diverse initiatieven die tot doel hebben de leefbaarheid van de omgeving te verbeteren. Den Boer Groenprojecten participeert in die initiatieven en zorgt door middel van inzet van haar kennis op het gebied van groenvoorzieningen voor een actieve bijdrage in de werkgroepen. Zij communiceert in deze werkgroepen tevens haar eigen resultaten en geeft aan hoe zij beoogt de gestelde doelstellingen te realiseren. Zie verder invalshoek D.

4.5. Gesprekken met overheidsorganen

Er gaan gesprekken plaatsvinden met o.a de onderstaande overheidsorganen:

- Gemeente Krimpen aan den IJssel
- Gemeente Rotterdam

Doelstelling van de gesprekken is:

- Het CO2-reductiebeleid Den Boer Groenprojecten benoemen en daarbij mogelijkheden in het kader van CO2-reductie aan te geven.
- Daar waar mogelijk gezamenlijk initiatieven te ontplooien om te komen tot CO2- reductie.

5 Invalshoek D

Het terugbrengen van CO₂-emissies gaat verder dan alleen onze eigen bedrijfsvoering. Samen met de sector en zelfs in onze keten kunnen verdere CO₂-reducerende maatregelen getroffen worden. Den Boer Groenprojecten levert hieraan graag een actieve bijdrage door deel te nemen aan dergelijk sector- en keteninitiatieven.

Den Boer Groenprojecten investeert in samenwerking, het delen van eigen kennis en daar waar mogelijk maken wij gebruik van kennis die elders is ontwikkeld.

Dit document beschrijft de lopende initiatieven waaraan wij deelnemen. Dat kan een door een ander bedrijf opgestart innovatieproject voor CO₂-reductie zijn, maar wij kunnen ook overwegen om een eigen initiatief te starten. Ook worden initiatieven ontplooid door brancheverenigingen of kennisinstituten.

Wij hebben eerst een inventarisatie gemaakt van de mogelijke initiatieven die relevant kunnen zijn voor ons bedrijf. Deze initiatieven dienen in ieder geval in belangrijke mate verband te houden met onze projectenportefeuille. Vervolgens is een keuze gemaakt.

5.1.Onderzoek naar sector- en keteninitiatieven

In dit hoofdstuk wordt aangetoond dat Den Boer Groenprojecten op de hoogte is van sector en/of keteninitiatieven op het gebied van CO₂ reductie die in belangrijke mate verband houden met de projectenportefeuille.

Enkele relevante bestaande initiatieven zijn:

- **Toepassen innoverende processen en producten**
Innovatieve werkmethode die de belasting voor mens en milieu zo veel mogelijk beperken en een duidelijke bijdrage leveren aan milieudoelstellingen.
- **Het Nieuwe Rijden**
Het Nieuwe Rijden is een initiatief om het brandstofverbruik te reduceren en zodoende de CO₂ uitstoot.
- **Brandstofbesparing**
Reductie van het brandstofverbruik en daarmee ook de CO₂ –productie door gebruik van speciale brandstof.
- **Duurzame Leverancier**
De Duurzame Leverancier is een initiatief gericht op het stimuleren en faciliteren van een duurzame bedrijfsvoering. De initiatiefnemers zijn Strukton, Grontmij, Movares en Anteagroup.

De Duurzame Leverancier biedt onder meer:

- platform voor bedrijven (en overheden) die zich duurzaam willen profileren;
- Klankbordbijeenkomsten en keteninitiatieven met verschillende thema's;
- transparantie-index (database) met duurzame bedrijven;
- duurzame bedrijfsvoeringscan (MVO/CO₂/Innovatie);
- database met CO₂-footprints van bedrijven;
- de Carbon berekentool, een CO₂-footprint tool volgens het GHG-protocol.
-
- **“Sturen op CO₂” (Cumela Nederland)**
Cumela Nederland organiseert “Sturen op CO₂”: twee bijeenkomsten per jaar waarbij de deelnemers uitgebreid informatie met elkaar uitwisselen, studiemateriaal inzake CO-reductie ontvangen en gratis toegang hebben tot een speciaal telefonisch spreekuur over het thema. Tevens worden de onderwerpen dusdanig gekozen dat ook de invalshoeken A, B en C van de norm aan bod komen.

- **Stichting Stimular**

Stimular biedt:

- Uitgebreide kennis van de CO2-Prestatieladder, we hebben meer dan 100 bedrijven cursus gegeven en/of begeleid.
 - Deskundig in berekenen van CO2-emissies, we zijn initiatiefnemer in het met zoveel mogelijk partijen gebruiken van dezelfde CO2-emissiefactoren.
 - Deskundig in reductiemaatregelen, we ontwikkelen besparingstips voor onze website DuurzaamMKB.nl, bedrijfsdoorlichtingen en mobiliteitsscans;
 - Initiatiefnemer van de Green Deal CO2-emissiefactoren en berekeningsinstrumenten;
 - Regelmatig contact met SKAO (beheerder CO2-Prestatieladder) en certificerende instanties over de certificeringspraktijk.
- #### - **Stichting CO2seminar**
- Uitleg over groei naar hogere niveaus
 - Deelname aan werkgroepen waarbij kennis wordt gedeeld

5.1.1. Initiatieven besproken in het management

Het onderzoek naar de verschillende initiatieven is binnen in het managementteam besproken. Tijdens dit overleg is de keuze gemaakt om actief deel te nemen aan het volgende initiatief:

- Stichting CO2seminar

5.1.2. Keuze voor actieve deelname

Er is juist voor dit initiatief gekozen omdat hierbij meerdere sectoren zijn aangesloten. Waardoor we kunnen kijken naar goede oplossingen, verbeterpunten en reductiemogelijkheden.

5.1.3. Voortgang

In 2016 is er 1 bijeenkomst gevolgd en zijn de resultaten van deze bijeenkomst met de medewerkers besproken. De belangrijkste aandachtspunten die Hank heeft meegenomen uit de bijeenkomst zijn;

- gebruik TRAX
- bedenken van alternatieve werkmethode in plaats van aanpassen machines.

Het gebruik van TRAX diesel is aangevraagd bij diverse partijen en binnenkort zal hier een beslissing in genomen worden. TRAX bespaart 3,7% aan brandstof en levert dus ook 3,7% CO2 reductie op.

Het is nog onduidelijk hoeveel budget hiervoor gereserveerd dient te worden. Maar de directie is van mening dat dit moet gebeuren.

In 2017 wil Den Boer Groenprojecten een eigen initiatief gaan ontwikkelen met het ook op de onkruidbestrijding.